

„אני בנית את

מה שקרה ללירה הישראלית בשנים 1951-52, ואלמלי משכו אותי להכנס לשיכון הוותיקים הרמת'גן.

„הייתי צדיק גדול”

מדוע לא יבנות להצליח בבניית 1500 החדרים של השיכון הזה, בה בשעה שהצלחת לבנות תוך כמה שנים 7000 חדר?

ראשית לכל — היה זה שיכון ציבורי, וכאן שורש הרע. בעיריית רמת'גן התרוצצו כוחות פוליטיים, והחוג של אנשי קריניצי לא רצה להראות בעיני הציבור כבלתי-תקיף ונתון כביכול לסחיטה בידי בליזובסקי. בו ברגע שאנשי האופוזיציה החלו לרגון: „מה העניינים? מדוע חל עיכוב בבניה? מדוע בנינם בשיכון בשביל פלוני וטרם התחילו בשביל אלמוני, נעשה מצב הרוח עכור וראשי העירייה שדאגו לשמם הטוב, ניסו להר- אית בעיני הציבור כמיניו. הם שכחו דבר פשוט: מיום ליום התיקרו חמרי הבניה, שבר העבודה. כל הקלקולציות שנעשו לפני חודש, לא התאימו למציאות שהתהוותה לי- אחר חודש.

אבל בקשיים אלה התלבט אותה שנה כל בקבן גדול או קטן.

נכון בהחלט. אולם אני חוזר ואומר: גרוע פי כמה מכל קשי כספי, היה הרעש שקם בי-

מך בליזובסקי, בשעתו היית ה- צדוק בקבדני רמת'גן. מה היו ה- סיבות שהביאו חורבן על עסקיך?

בעסקי הבניה שלי לא קרה שום דבר מיוחד ולא היה קורה מאומה, אלמלי ה- שינויים הכלכליים שארעו בשנת 1952. קמו כמה אנשים, במחילה מכבודם, ספשיים, הקי- מו צעקות בראש חוצות: תפסו את הגנב! בליזובסקי עומד מהרמחתיים לפשוט את הרגל... בו ברגע שקמה הצעקה, אי-אפשר היה לעצור בעד הסתערות כל בעלי החוב, בה בשעה שהאנשים הדלו להכניס כספים על חשבון בניית דירות חדשות.

מתי התחלת, בעצם לעסוק ב- בניין?

התחלתי לבנות ברמת'גן בשנת 1940. אני לימדתי את כל קבלני רמת'גן כיצד לבנות, כיצד לארגן את הבניה, כיצד להשיג כס- פים. ממני למדו כולם, כיצד להצליח וכיצד להזרה מכלונות. בשנת 1949, עם העליה הגדולה, נכנסו עסקי לתנופה גדולה מחודש לחודש ומשנה לשנה.

אני, שלמה בליזובסקי, בנית את רמת- גן. נתתי אפשרות לכל פועל ולכל בעל חסכון של 500 לירות לרכוש לעצמו דירה בתנאים נוחים. תוך שלוש-ארבע שנים בני- תי ברמת'גן 7000 חדרים, נתתי עבודה לי- עשרת אלפים משפחות במישרין ובעקיפין, והייתי ממשיך בבניה בתנופה גדולה, אלמלי

רמת'גן, שתבעה מבליזובסקי לקיים את הת- חיבויותיו הראשונות ולהחזיר למשתכנים את התשלום הנוסף.

שתי דרישות לפני הטאבו

שוב נדחקו אנשים בחדר-המתנה. אך הפעם דרשו את כספם או את חידוש העבו- דה. בליזובסקי לא היה יכול למלא את אף אחת מן הדרישות: כי עכשיו, משנוק בלי- זובסקי לכסף, לא רצו הבנקים לתת לו אשראי נוסף. העירייה, מצדה החליטה להוריד את בליזובסקי משיכון הוותיקים ומסרה את המ- שך הבניה לנאסוק.

הקרקע החלה מתמוטטת מתחת לרגליו של בליזובסקי. משתכנים רבים החלו לוחצים עליו להעביר את דירותיהם בטאבו (משרדי רישום הקרקעות הממשלתיים) כמוסכם בי- חווייהם.

בליזובסקי לא היה יכול למלא את דרישות אלה. כי הוא לא היה יותר בעל לבתי. הוא משכן את הבתים ולא היה לו הכסף הדרוש לפרוץ את המשכנתאות.

המשתכנים הלכו לטאבו מבלי לחכות לי- בליזובסקי. כשגילו את האמת קמה סערה.

אך איש מבין המשתכנים, לא רצה לה- ביא את בליזובסקי לפני בית-המשפט. לא היה זה עניין של סנטימנטים. זה פשוט לא היה כדאי. אילו היו תובעים את בליזובסקי לדין היה זה מוכרו כפושט רגל. וירותיהם של המשתכנים היו רשומות עדיין על שמו של בליזובסקי היו מוחרמות. המשתכן היה מא- בד את דירתו וזוכה במקומה בחלק של הר- כסף שהשקיע בה. כל משתכן ידע לעשות את החשבון כי מוטב לו להשאיר בדירתו ואפילו לפרוע את המשכנתא הרשומה עליה ובלבד לא לאבד את הדירה. כי זירה חדשה היתה עולה בהרבה יותר מאשר היה המשתכן מקבל אילו פורקו נכסיו של בליזובסקי.

העסק לא שווה”

רוב המשתכנים השלימו עם המצב וקנו את שטרותיהם בחזרה מן הבנקים ומבעלי המשכנתאות. אלה האחרונים היו הפחות מ- עוניינים להביא את הפרשה לביורר משפטי. אגף מסי-הכנסה היה מעוניין מאד לדעת מניין השיגו את הכסף שהלוו בליזובסקי. ופרקליט המחוז היה ודאי מעלה כמה שא- לות בקשר לרביית המדיהמה (לעתים עד שלושים אחוזים).

לא פחות מעוניינים להשתיק את הפרשה היו קבלני-המשנה שכונו לעצמם בינתיים חחי- לות לוכסוס והפכו לקבלנים, למבצעי השי- כון הגדולים של רמת'גן. הם טוענים כי בי- ליוזובסקי עדיין חייב להם כסף. אך הם מו- כנים לסלוח לו חוב פועט של כמה רבבות לירות.

אמר אחד מהם: „מה? אני אקלקל את עצבי ברדיפה אחריו בבתי-המשפט? כל ה- עסק לא שווה את זה!”

בינתיים מך שלמה בליזובסקי כל מה ש- היה לו למכור, שילם כל מה שהיה יכול לשלם ועבר לדירה קטנה יותר באחד הב- תים אותם בנה ומשכן.

הוא מחכה לשוך הסערה ומתכנן עליה חדשה לגדולה. לעתים קרובות הוא מופיע על מגרש הבניה. צופה לעבר הבניינים הבלתי גמורים ומחסני החומרים הגנושים. הוא עדיין מרגיש עצמו אדון לעסק. והשכנים נע- צרים, משוחחים אתו ומתפלאים: איזה מין אדם הוא בליזובסקי זה, אחר הכל?



אין כסף, אין עבודה

קבוצת קבלני-המשנה רובין טוענת כי בלי- זובסקי חייב לה 7000 לירות עבור עבודות בבית בלתי-גמור (למעלה). הקבוצה סרבה לסיים את עבודתה עד שלא ישולם החוב כולו, אסרה על אחרים לגשת לעבודה. בינתיים מקימה קבוצת רובין בניין על מגרש סמוך, אותו מסר בליזובסקי על חשבון החוב.

נה לפי שיטה הוסיית ישנה, בעל-פה. מליונים עברו דרך ידיו ולא נרשמו מעולם. בליזובסקי לא האמין בניירות, הוא האמין בחומרים.

הפיחות פגע בבליזובסקי ברגע הפחות מת- אים: הוא היה באמצע בניית שיכון ותיקי חמת'גן בן 400 הדירות שנבנה בחסות הר- עירייה. חסרו לו אותם החומרים בהם הא- מין כל כך ואותם לא יכול היה לקנות מח- דש מחוסר כספים, עם ירידת ערך חלקותיו.

עתה גילה בליזובסקי גם חסרון נוסף: עם כל חיבתו לאנשים לא סובבו אותו מעולם האנשים הנכונים, הוא היה עסוק מדי ב- קנייה מכירה וחתומה על ניירות (לעתים קר- ובות אפילו בלי לקרוא אותם) משיוכל להת- פנות לביקורת מגרשי הבניה ומחסני החו- מרים.

שני צעדים בלי תשלום

בליזובסקי החליט על צעד אחרון שהר- כיח לכל כי אין הוא גנב: הוא כינס את כל לקוחותיו לאסיפה, בה הסביר את המ- צב ותבע 400 לירות נוספות לחדר (כך שמ' חיר דירת שני חדרים הגיע ל-3600 לירות). הלקוחות עוד האמינו באיש הגון והשממן שהתייצב לפנייהם: הם נתנו לו מאתיים אלף לירות במזומנים וחצי מיליון בשטרות.

סכום זה עדיין לא הספיק. בליזובסקי נקט בצעד נוסף, שהוכיח כי אין הוא מלאך: הוא מכר את השטרות שקיבל באסיפת הלקו- חות בשלושים אחוז מערכם הנקוב ומשכן בתים שאת מחירם כבר קיבל ובהם כבר ישבו המשתכנים.

הסדר זה לא הגיח את דעתה של עיריית



בליזובסקי היה עשיר מאד, למשך זמן קצר. אבל גם אז כמעט ולא נהנה מדירתו המפוארת (למעלה, מימין). הוא בילה 18 שעות ליום בשתי קומות יותר נמוך. במשרדו המפואר לא פחות. כיום עבר לדירה קטנה ומשרדו הועבר לתנות זעירה שהיתה מיועדת למכולת. כפי שמכריזה ההצעה, הדבוקה לשמשת החלון (משמאל).

לפני ואחרי

לקוחותיו-לשעבר של בליזובסקי מתחלקים לשני מחנות:



המצדיקה. גם דירתה של שרה פוקסמן ממושכנת. אבל היא מגינה על בליזובסקי בחוס: „הוא אדם ישר. רבים התעשרו ממנו וכעת, כשרך, הם מנסים לקבור אותו.”



הכר הוועד. ישעיהו מאירי נבחר לוועד דיירי שיכון 6159 הסוענים, בין השאר, כי הרישום לא בוצע על מנת לאפשר הקמת עשרה בניינים על שטח המיועד לתשעה.



התובע. שיכון גוש 6159 הוא הראשון שתבע את בליזובסקי למשפט, העלול לשמש תקדיס. יוסף קלוזנר אומר: „שילמתי כסף ואני רוצה כי זירתי תרשם על שמי.”



המשלם. שלמה גולוד, נהג, שילם 5000 לירות עבור דירתו. הוא השקיע בה אלף ל- נוספות. הוא נתבע לשלם לבעל המשכנתא או לצאת. עורך הדין שלו יעץ לו לשלם.